

Delavska Pravica

Glasiilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrlet let Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Vse sile na krov!

Sredi velikih sprememb našega časa vidimo, kako da so, če izvzamemo Nemčijo, kjer vladajo ljudje, ki niso popolnoma normalni, ostale strokovne organizacije delavstva povsod po svetu v svojem temelju neomajane. Celó v fašistični Italiji novi zakon o korporacijskem redu države ni ukinil strokovnih organizacij, ampak jih pustil kot osnovo tudi novega reda ter jim priznal njihov doseganji delokrog, da zastopajo koristi delavstva pri sklepanju oziroma čuvanju tarifnih mezdskih pogodb. Drugod je vpliv strokovnih delavskih organizacij v zadnjem času še močno narastel, kakor na primer v Združenih državah severne Amerike, kjer v Rooseveltovem reformnem načrtu igrajo važno vlogo.

To dokazuje, da so strokovne organizacije kot zastopnice interesov delavskega sloja zdrave, da je njihov temelj pravilen in da sodobno gospodarsko življenje njihovega delovanja ne more pogrešati. Naj se ustvari v bodočnosti kakršnekoli družabni red, strokovnih združenj delavstva, kakor so si nekateri domišljali, ne bo mogoče pogrešati. Dokler si bodo delodajalci in delavci — kakor na primer tudi v korporacijskem redu — stali drug drugemu nasproti kot dve skupini, od katerih ima ena v roki kapital, druga pa razpolagale z delovno silo, bo strokovna organizacija ostala neobhodno potrebna, ker interesi kapitala niso enaki interesom delavca, naj se razredna borba z ozirom na skupnost še tako omili. Med kapitalom in onimi, ki delajo, ostane neko nasprotje, ki zahteva, da so koristi ročnega in duševnega delavstva zastopane po močni in svobodni samoorganizaciji delujočih rok in glav — o tem ni dvoma.

Zato se mora delavstvo slejkoprej trdno oklepiti svoje lastne strokovne organizacije, danes še trdneje nego kdajkoli prej. Le v svojem strokovnem združenju pomeni delavstvo moč, ki jo vodita pamet in odločna, k skupnemu cilju usmerjena volja. Bodisi pravična mezda bodisi človeka vredni delovni pogoji kakor tudi sodelovanje pri gospodarskem proizvajanju se da slejkoprej izvojevati samo po interesnem zastopstvu, ker nič v življenju se ne daje zastonj in brez borbe ter žrtev.

To tudi delavstvo samo čuti, zato vidimo razveseljiv pojav, da se skupine naše Jugoslovanske strokovne zveze množe in da število njenih članov nepretrgoma raste. Naše delo za pravičen družabni red se mora osredotočevati v Strokovni zvezi in se v njej okrepljati za končno zmago krščanskega socializma. V tem delu se mora naše delavstvo opirati samo nase, le potem bo uvaževano in upoštevano. Naša pravična stvar sloni danes na naših strokovnih tajnikih in funkcionarjih, na njihovem podrobnem delu, to delo pa črpa svoje veselje in odločnost iz smisla naših delavcev za lastno strokovno orga-

Politika blokov

V razvoju evropske mednarodne politike doživljamo danes tale značilen obrat: vsi mednarodni problemi se ne vrednotijo danes več s širokega, občečloveškega stališča, ampak se obravnavajo zgolj z ozkogrudnega stališča dveh ali treh držav, ki so se združile, da lahko čim plodneje branijo svoje interese. V mednarodni politiki so se ustvarili posamezni politični bloki. Ustvaritev takih blokov pa v mednarodni politiki več ali manj pomeni tudi že smrt vsega, kar je res resnično mednarodnega v njej. Skoraj eno desetletje po svetovni vojni nismo imeli v Evropi izrazitih blokov velesil ali državic. Dokler je francosko politiko vodil Briand in dokler je bil on sam največji pridigar ženevske mednarodne ideologije, do razbitja Evrope v posamezne bloke ni prišlo.

Nas bi tukaj predvsem zanimalo, zakaj je danes mednarodni diplomaciji zopet uspelo, da je demokratično razmerje med evropskimi državami, kakor ga je hotel imeti in tudi oblikoval Briand, zopet izpodnesla s potrebami razbitja Evrope v sovražne bloke. Pri tem nam lahko nehote pomaga evropska politična zgodovina, ki nam prav jasno podaja odgovor na ta vprašanja. Francoska revolucija iz leta 1789 bi bila skoraj da takoj uspela kot svetovna revolucija. Od leta 1793 pa do leta 1810 je bila stiska takratnih protidemokratskih in protiljudskih vladarjev Evrope tolika, da niso znali, kako zagrabit francosko revolucijo tako, da bi jo čimprej zadržali in jo izključili ne samo iz Evrope, ampak tudi iz Francije. Nesreča, ki je Napoleona pregnala od leta 1808 pa do leta 1815 je zvarila prvo protiljudsko diplomatsko tvorbo, ki je bila »sveta alijansa« in ki je bila največja politična tvorba proti sumljivim zahtevam evropskih narodov, kar jih je Evropa sploh kdaj imela. Še vidnejša pa je ta oznaka, da je namreč politika blokov v bistvu zmiraj politika proti ljudstvu in narodom, v politiki, ki se je začela razvijati po francoski katastrofi v vojni

nizacijo in za žrtve, ki so zanjo potrebne. Naša mladina pa, preprosta in učena, naj se posveti delu na praktičnem polju strokovnih delavskih vprašanj, vsakodnevnih skrbi našega delovnega človeka in praktičnih rešitev na poti, ki vodi do družbe, v kateri bo v resnici vladala vzajemnost na podlagi krščanske pravice.

Potreba delavstva po še tesnejši strokovni združitvi, kakor se čedalje bolj kaže v ustanavljanju novih skupin, pa kliče tudi po tem, da se naše delavsko glasilo čim trdneje zakorenini v našem delavstvu, katero se mora prekvasiti z načeli naše »Pravice«, te najzvestejše čuvarke delavskih koristi!

proti Nemčiji l. 1871. Strah vse Evrope prav francosko republiko, ki je vzkliła iz komunnardske revolucije leta 1871 je bil tolik, da skoraj da celih trideset let ni prišlo do ustvaritve politične antante s francosko republiko. Šele leta 1903 je ideologija francoskega republikanizma toliko zmedlela, da se je proti centralnim velesilam lahko ustvarila velika antanta. Ker so bile centralne velesile skoraj da še pretežno absolutistične, je velika antanta z absolutistično Rusijo na čelu in z republikansko Francijo kot zastavo postala pobornica demokracije proti srednjeevropskemu absolutizmu.

Lahko rečemo, da je ženevska Zveza narodov skozi deset let predstavljala že tudi le majhen, a vendarle iskren ideal mednarodne pravične organizacije držav, ki bi naj sčasoma postala tudi res pravična in za vse enakopravna organizacija narodov. Mednarodna diplomacija celo desetletje ni upala rušiti Ženeve, ker je dobro vedela, da je to le ideal, ki je vsaj nekoliko ublažil morijo v letih 1914 do 1918. Še bolj pa ji je prišla v račun Ženeva zato, ker jo je bilo mogoče izrabljati proti radikalnim revolucionarnim mednarodnim načelom Moskve. Ženeva je bila manjše zlo kot Moskva.

Zdaj se pa uveljavljajo v Evropi zopet bloki, ki so tako proti Ženevi kakor tudi proti drugim internacionalnim programom. Diplomacija na vse kriplje na vse strani dokazuje, da je demokratična organizacija v smislu Ženeve, ali zdrava mednarodna socialna reforma danes utopijska. Generacija, ki si je izvojevala Ženevo in važne socialne zakone, tone v duhovni in materialni krizi, mlajše generacije pa naj se omamijo z zgrešenimi osnovami hejslovanstva in fašistično pobarvanega individualizma in naj željno in korajžno čakajo na velike dogodke.

Kadar se ustvarijo bloki, se ti ne ustvarjajo nujno samo zato, da bi se čimprej izrabili v medsebojni borbi. Naloga blokov je predvsem tudi ta, da skušajo izoblikovati oni politični in družabni red, ki naj zagotovi mir doma in moč navzven. Zato lahko pričakujemo, da bodo v političnem in socialnem oziru ti bloki celo skušali ustvarjati nove pogoje boljšega življenja. Toda diplomaciji še nikdar ni uspelo, da bi bila toliko človekoljubna, da bi šla v tem delu do skrajnosti. Zato se ji nikdar ne posreči in ji tudi v bodoče ne bo uspelo, da bi zavrla naravni razvoj, ki ga terja od vsakega posameznika ob svojem času moderni duhovni in socialni položaj človeštva.

Ruda Jurčec.

NAROČI BESEDO!

Poročila z delavskih bojišč

Viničarski vestnik

Naše stanovsko predstavništvo

Vsi imajo danes svoja stanovska združenja ali strokovne organizacije, pa bodisi da so to: industrijski delavci, podjetniki, trgovci, odvetniki, učitelji itd. Vse organizacije imajo določen namen, da povsod predstavljajo in uveljavljajo svojo stroko, svoj stan. Čisto naravno je, da se v družbi vrše vedna medsebojna trenja in borbe, katere so v obrambi slabših pred močnejšimi opravičljive in nujno potrebne. Saj vidimo, kako hočejo nekateri za svoje člane imeti in obdržati kar največ ugodnosti, čeprav se to največkrat godi na račun predvsem vseh delovnih stanov, katerim postaja pravzaprav borba za svoj obstanek naravnost vsiljena.

Zato v takih razmerah nujno sledi, da je delovni človek povsod izrinen od svojih pravic, da postaja vedno bolj in bolj obubožen in je skoraj, kamorkoli se obrne, brez moči in upoštevanja, da bi se mogel uveljaviti. V tem brezupnem stanju je posameznik prisiljen iskati pomoči in podpore le v vzajemnem delu vseh stanovskih tovarišev, da se vsi kot en mož pridružijo njegovi borbi, ki je borba vseh, z geslom: »Vsi za enega«.

Viničarji imamo tudi tako svoje stanovsko predstavništvo, strokovno organizacijo, s sedežem centrale v Ljutomeru, ki nosi naslov »Strokovna zveza viničarjev«. Mnogo bojev in krivic, tako za posameznega viničarja, kakor za celoto, nam je ta organizacija že uspešno izvojevala. Vendar pa bi bili ti uspehi še večji, položaj viničarskega stanu bi bil še mnogo boljši, ako bi se vsi viničarji do zadnjega zavedali velikanske vrednosti svoje strokovne organizacije vsikdar, ne le takrat, ko jim že voda v grlo teče in ako bi ne bili podvrženi toliko malodušnosti ter raznim vplivom in intrigam vinogradnikov, katerim je ravno naša organizirana skupnost najbolj neprijetna.

PESEM PRAVICE

Limbuš. Tov. Godec Ivan je torej zgubil svojo tožbo tudi v drugi inštanci. Da ne bo razburjenja med člani naše skupine in da predvsem ne bodo mogli »gotovi ljudje« kovati iz tega kapitala za sebe ter odvajati viničarje tudi s tem od strokovne organizacije, smo poskrbeli za prepis razsodbe tako srezkega kakor okrožnega sodišča v Mariboru in navajamo v pojasnilo in v pomirjenje, nekatere najvažnejše ugotovitve in obrazložitve teh rozsodb. Nagrada 600 Din je bila viničarju priznana. Ker pa je toženka ga. Robič Lina postavila proti temu svojo terjatev za škodo, ki jo je viničar naredil s tem, da ni držal določenega števila pogodjenih delovnih moči, se je vsota nagrade vračunala v povrnitev te škode. Viničar ni imel prič, niti dokazov, da bi bili toženkini zahtevki neopravičeni. Za odškodnino mleka, 12 litrov dnevno, tudi ni imel zadostnih prič. Žena viničarja sama ni pričala v soglasju zahtevka, dočim pa je imela toženka priče, da se o količini 12 litrov mleka pri pogodbi sploh ni govorilo. Torej objektivno: ne radi tega, da viničarski red ne bi imel veljave, ali da organizirani viničarji stavimo pretirane zahteve, marveč samo to je bilo vzrok, ker ni mogel viničar svojih zahtev s pričami zadosti dokazati pred sodiščem. Sicer pa bomo nekatere zelo važne stavke iz te rozsodbe še objavili.

Viničarske komisije na vseh krajih v polnem delujejo. V Limbušu sta tov. Godec Ivan in Terinek Alojzija zahtevala nagrado od vinogradnika dr. Reizerja; do sporazuma ni prišlo in bo razsodilo sodišče. Tov. Zirovnik Andrej je zahteval nagrado in neplačani zaslužek od Nikola pl. Jurkovič. Razprava se je preložila, ker je bil vinogradnik prepozno obveščen. V Kamnici bi se vršila komisija na predlog tov. Vertič Mihaela za nagrado, za neplačane nadure, odškodnino za odzvet vrti, za manjkajočo deputatno zemljo, pa pogojeno pijačo, drva in razno, zoper dr. Brandsteterja, odvetnika v Mariboru, ki je bila preložena. Vloženi pa so še predlogi viničarskih komisij: viničar Vogrinc Mihael zoper upraviteljstvo minoritskega samostana št. Vid pri Ptujju radi nagrade in odtegnjenega zaslužka; Krivec Martin radi nagrade, odtegnjenega zaslužka in pogodbenih prejemkov zoper Habicht Rudolfa. Hostnik Franc radi nagrade, neplačane nadure, razne odškodnine in radi predčastne službene odpovedi zoper Freudenreich Alfreda. Sardinšek Janez radi nagrade in odškod-

nine za mleko zoper šega Antona. Sorko Štefan radi odtegnjenih naturalij in zaslužka zoper Ipa-vice Marijo; Breznik Jožef radi 2228 Din zoper Šturm Marijo. Rozman Marija radi odvzetih naturalij in nagrade zoper Šantl Antona in Valentan Blaž za odškodnino mleka zoper Domajnko Ivana. O uspehih bomo poročali. Tožbe so vložili: Zavec Karel zoper Domiter Julijano Kokot Franc zoper Posch Ivana, Tomažič Martin zoper dr. Glančnika in še nekateri. Nemogoče je na tem mestu zaželežiti vseh uspehov, ki jih organizirani viničarji vsak dan vedno več dosejajo.

Kovinarji

NAZGANILO

Jesenice.

Vsemu članstvu JSZ, strokovne skupine kovinarjev na Jesenicah, sporočamo, da se vrši redni letni občni zbor skupine v nedeljo ob pol 10 dopoldne v športni dvorani Krekovega doma z dnevnim redom:

1. Pozdrav in otvoritev; 2. poročilo odbora: a) podpredsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) predsednika, e) nadzorstva in preglednikov; 3. poročilo delegata centrale; 4. volitev novega odbora in nadzorstva; 5. volitev delegatov za centralni občni zbor; 6. predlogi in slučajnosti.

Vse članstvo pozivamo, da se brezpogojno udeleži občnega zbora. Vsi organizacijski zaupniki imajo po sklepu zadnje seje upravnega odbora nalog člane v svojem oddelku o tem obvestiti in gledati, da se člani iz vseh oddelkov občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Vstop k občnemu zboru pa se dopusti le proti izkazilu članske legitimacije. Ker se morajo reditelji strogo držati svojih navodil, naj nihče ne pozabi legitimacije. Tisti člani, ki imajo legitimacije v pisarni, jo bodo lahko dvignili pred občnim zborom. — Gaser Albin, predsednik. — Ličof Franc, tajnik.

Rezultat volitev obratnih zaupnikov 20. jan. 1934 za obrate K. I. D. na Savi-Jesenice.

Volivnih upravičencev je bilo 1364, oddanih glasov 1273, od teh ni volilo 91 delavcev.

Od teh je bilo oddanih glasov za: Kand. listo št. 2 JSZ (bela glas.) 258, kand. listo št. 1 SMRJ (rdeča glas.) 848, kand. listo št. 3. NSZ (plava glas.) 164, neveljavnih 3, skupaj 1273.

Na posamezne kandidatne liste odpade s količnikom in ostankom: za listo JSZ (št. 2, bela glasovnica) 3 zaupniki, za listo SMRJ (št. 1, rdeča glasovnica) 11 zaupnikov, za listo NSZ (št. 3, plava glasovnica) 2 zaupnika.

Pri volitvah l. 1933 smo dobili 283 glasov, v 1934 pa 258 glasov, nazadovali smo torej za 25 glasov.

Javornik. Volitve obratnih zaupnikov, ki so se vršile v soboto, dne 20. jan., so pokazale, da delavstvo zna ceniti to delavsko pridobitev. Volivna udeležba je bila 97%. Rezultat je bil sledeči: Lista krščanskih socialistov je dobila 146 glasov in 2 zaupnika. Socialisti so dobili 433 glasov in 7 zaupnikov. Narodni socialci so dobili 105 glasov in 2 zaupnika. Vsa čast volivcem, ki so se volitev tako častno udeležili. Število glasov na listi krščanskih socialistov vsako leto raste, od zadnjih volitev smo narastli za 21 glasov. Socialistom so pripomogli do 7. zaupnika Nemci, ki so zaposleni na progi za fino pločevino. Vedno zabavljajo čez Nemce, njihove glasove so pa radi sprejeli, kakor narodni pri zadnjih volitvah.

Odbor skupine se volivcem, ki so glasovali za našo listo, najlepše zahvaljuje. Pokazali ste, da nas je še precej, ki stojimo na krščanskih načelih, čeravno se vedno povsod zabavlja čez nas.

Javornik. V torek, dne 30. januarja se vrši seja odbora skupine zvečer ob 7. Vsi delaprosti odborniki naj se iste sigurno udeležijo. Vsak naj bo s tem obveščen. — Predsednik.

Kleparji

Ljubljana. Vsem članom sporočamo, da se bo v nedeljo, dne 28. januarja 1934 vršil v prostorih JSZ na Miklošičevi cesti 22-I. ob 10 dopoldne redni letni občni zbor naše skupine. Dnevni red običajen. Vse člane prosimo, da se zbora zanesljivo udeležijo. Brez organizacije, in to močne strok. organizacije, ne pomenimo ničesar, zato je treba, da strnemo naše vrste in dobimo v naš krog tudi vse neorganizirane tovariše. — Odbor.

Obščino delavstvo

Skofja Loka. V nedeljo dne 21. januarja se je vršil v mali dvorani društvenega doma navdve lepo uspeli redni letni občni zbor Strokovne skupine oblačilnega delavstva. Občnega zbora se je udeležilo celokupno članstvo. Občni zbor je otvoril in vodil tov. Sever Valentin, ki je uvodoma navajal sledeče:

Dolžnost vsakega pametnega gospodarstva je, da ob koncu poslovnega leta napravi bilanco izgube in dobička ter točno ugotovi, kako gospodarstvo uspeva in v katero smer bo treba posvečati večjo pažnjo, da bo v bodoče v večji meri donajalo zaželjene uspehe. Dasiravno še ni poteklo eno leto, odkar smo tudi mi ustanovili organizacijo, ki je za delavstvo važnega socialnega in gospodarskega pomena, smo že sedaj izdelali bilanco, katere se bo v rednih razmerah vsako leto obnovila. Iz celokupnih poročil, katere bodo podali posamezni odborniki, vam bo razvidno naše dosedanje delo. Če se ozremo malo nazaj v začetno delo, moramo ugotoviti, da smo kljub močnemu oviranju iz gotovih strani brez znatnih žrtv vzdržali in se uveljavili. Iz dopisov raznih strokovnih organizacij, ki so bile osnovane že mnogo pred nami, posnemamo, da je uspešno delovanje v prid delavstvu v današnjih razmerah zelo oteženo. Prav zato se ne čudimo, da smo v tem kratkem času od organizacije pričakovali več, kot nam je ona mogla dati. Kar je bilo v danih razmerah mogoče doseči, smo dosegli, drugo pa bomo dosegli z vstrajnim delom. Vemo, da popolnoma ustreči vsakemu posamezniku najbrže nikoli ne bo mogoče, ker organizacija ni čarodej, ki bi iz gumbov ustvarjala zlatnike, ampak ona neumorno vzgaja zavestnost v delavskih vrstah, da s tem uveljavlja delavske pravice. Zato bo strokovna izobrazba rodila zaupanje v skupnost in vero v zmago dela nad kapitalom.

Za poročilom predsednika, katerega v celoti na tem mestu ne moremo priobčiti, so podali ostali funkcionarji izčrpna poročila o notranjem poslovanju in zunanjem organizatoričnem delovanju skupine.

Iz poročil je bilo razvidno, da je odbor odlično vršil svoje naloge, za kar je dobil priznanje od celokupnega članstva. Za tem je poročal zastopnik centrale in orisal delo strokovne organizacije. Naznačil je pola in sredstva, s katerimi je mogoče izvojevati delavstvu v družbi človeka vredno in dostojno življenje. K besedi se je oglasil naš novi školjeloški kaplan g. Viktor Demšar, ki je z lepimi besedami vzpodbujal članstvo k vztrajnosti in medsebojni ljubezni.

Pri volitvah novega odbora so bili soglasno izvoljeni sledeči člani: Sever Tine za predsednika, Šink Janko za podpredsednika, Pintar Jakob za tajnika, Potočnik Alojzij za blagajnika, Martelak Janez za gospodarja. Za namestnike pa Stajer Alojzij, Malovrh Alojzij, Trtnik Ivana. V nadzorni odbor: Ramovš Janez, Pirce Janez, Jenko Karel.

Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, iz katere je bilo razvidno, da vlada med članstvom splošna harmonija. V skupini se bo razvil tudi kulturno delo. Ustanovil se je prosvetni odsek, kateremu bosta načelovala tovariša Finžgar Franc in Škrlič Miha. V nedeljo dne 28. januarja 1934 bo skupina vprizorila prvo predstavo, na katero se delavstvo kakor tudi prijatelji delavstva vabijo.

Delavstvo je s tem občnim zborom ponovno dokazalo solidarnost in neomejeno vztrajnost v borbi za svoje gnotne in socialne pravice.

Papirničarji

Večje. Občni zbor naše skupine se vrši v nedeljo dne 4. februarja ob 9 dopoldne (po 8 maši) v domu »Prosvete« D. M. v Polju. Dnevni red objavimo prihodnjič. Dolžnost vseh članov in članic je, da se občnega zbora udeležijo, ker se na njem poroča o delu vodstva organizacije, za kar morate vedeti in tudi zato, da poverite novim ali sedanjim tovarišem (icam) nadaljno vodstvo svoje kruhoborske organizacije. Tisti, ki ste s članskim prispevki še v zaostanku, poravnajte te čimprej, ali pa na občnem zboru.

Konstituiranje obratnih zaupnikov se je izvršilo na prvi seji dne 16. jan. Za glavnega zaupnika je bil izvoljen tov. Rešek Edvard, za tajnika pa tov. Pangeršič Ivan. V upravo del. pokoj. in preskrb. sklada sta bila delegirana tov. Pogarčnik Feliks in Perčič Jože.

Gospodarska kriza v našem podjetju še ne pomenjava, poleg ostalih oddelkov je najbolj prizadet B. papir. stroj, ki obratuje komaj vsak drugi teden.

Zbor obratnih zaupnikov je na drugi seji dne 21. januarja o tem razpravljal in bo podvzel potrebne korake za izboljšanje stanja tega delavstva.

Sladki vrh. Pri volitvah obratnih zaupnikov, ki so se vršile v nedeljo dne 14. t. m., smo dobili polovico zaupnikov, to je: od šestih tri. Za kratko dobo obstoja naše organizacije zelo lep uspeh, kateri dokazuje, da naša organizacija pridobiva pri delavstvu na ugledu in zaupanju.

Na listi JSZ so izvoljeni kot zaupniki sledeči kandidati: Polanec Janez, Kraner Andraž in Stander Stefan. Delavci naj se v vsakem slučaju obracajo na nje.

Volitve so potekle mirno in dostojno. Udeležil se jih je tudi zastopnik Del. zbornice iz Maribora, kakor tudi zastopnik mariborske ekspozičure JSZ. Slaba udeležba pa je pokazala, da bo treba še mnogo dela, da se vzgoje delavci tako, da se bo vsak zavedal svojih pravic, ki mu po zakonu pripadajo. Zato naj gre naše delo v bodočnost za tem, da pridobimo čim več novih članov, ker le v skupnosti in organizaciji je moč.

Omenimo naj še, da narodni niso postavili kandidatne liste. Zdi se nam čudno, ker so še do nedavnega tako samozavestno nastopali, kot bi bila vsa tovarna v njihovih rokah.

Strokovni delavci

Strokovna skupina pleskarjev, sobo- in črko-slikarjev je imela 18. januarja t. l. svoj III. redni letni občni zbor v mali dvorani Delavske zbornice, ki je bila do zadnjega kottička polno nabita.

Nihče ne bo mogel zaježiti tega silnega gibanja, ki se je kljub ogromnemu nasprotstvu tako razgibalo. Zadnji občni zbor je pokazal kakšno je naše delo in kaj moremo.

Tov. Černe otvori občni zbor ob 5 popoldne, pozdravi navzoče tovariše in se zahvali za tako velik obisk. Tajnik poroča o svojem delu in prebere vse važnejše dopise. Sledilo je poročilo blagajnika, ki poroča o stanju blagajne. Pri tej točki se razvije živahna debata, kako za bodoče urediti podporni fond. Nadzorni odbor poroča, da je našel blagajno v redu in ugotavlja, da bi članstvo moralo bolj redno plačevati članarino in predlaga odboru absolutorij. Dalje predlaga, naj bi se blagajniku za njegovo požrtvovalno delo priznalo nekaj nagrade. Predlog je bil sprejet. Nato je dobil besedo zastopnik centrale, ki je v lepem govoru povedal, kaj je strokovna organizacija.

Posebno zanimanje je vladalo za spremembo poslovnika. V izvlečku ga priobčujemo:

Vsak član je dolžan plačevati redno tedensko članarino po Din 3. V slučaju bolezni plačuje član, in sicer dokler traja bolezen, 0,50 Din tedensko. Ako pa član prejema v času bolezni »Delavsko Pravico«, plača poleg že navedenih prispevkov še Din 1,25 tedensko.

V slučaju brezposelnosti plačuje član 0,50 Din tedensko članarino ter 1,50 Din za »Delavsko Pravico«, če jo med tem časom prejema. Za brezposelnega se smatra samo oni član, ki je zaposlen manj kot 10 ur tedensko. Za bolnega se smatra samo oni član, kateri se nahaja v bolniškem stanju več kot 10 dni.

Pravico do članstva izgubi član: a) ako se ne pokorava predpisom skupinskih pravil in poslovnika ter sklepom občnega zbora in odbora skupine; b) ako zaostane več kot dva meseca na članarini, potem ko je bil na to pismeno opominjan.

V izrednih primerih, n. pr. da član iz tehničnih razlogov ni mogel pravočasno plačati članarine, se mu, če predloži odboru dokaze, zamuda oprost.

Vse prispevke članov sprejema samo blagajnik skupine, ki izda članu potrdilo o prejemu članarine. Člani izročajo članarino v poslovnem lokalu skupine ob času, ki ga za to določi odbor.

Novi poslovnik je bil soglasno sprejet. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z malenkostno spremembo. Nato je bil občni zbor ob 8 zaključen. Tov. Černe je sklical kratko sejo, na kateri se je novi odbor konstituiral kakor sledi: predsednik: Černe Rudolf, podpreds. Klajm Franc, tajnik: Borštnar Stefan, namestnik: Nered Anton; blagajnik: Pogacar Jakob, namestnik Videnič Anton; odborniki: Aushič Fran in Urbanija Ivan; nadzorni odbor: Hribar Ivan, Tremelj Albin in Cerar Miroslav. Odbor je sklenil na tej seji, da ostanejo uradne ure blagajnika tudi v nadalje nespremenjene. Ravno tako se bodo vršili tudi članski sestanki vsak prvi četrtek v mesecu.

Tovariši! Novi odbor nudi vsakomur jamstvo, da bo šel v svojem delu točno in neustrašeno naprej. Podprite odbor z rednim plačevanjem članarine in posecanjem članskih sestankov. Odbor bo skrbel, da bodo predavanja aktualna in poučna za vsakogar, tudi za tiste, ki nas sedaj še ne poznajo. — Odbor.

Jože Gostinčar:

Žalosten opomin

V rudniku »Nelson«, pri Duchovu na Čehoslovaškem se je pripetila grozna nesreča: kateri pripisujejo kot vzrok kapitalistično nenašljivost, požrešnost in brezbriznost za varnost delavstva.

Belgrajska »Politika« z dne 14. t. m. prerašča o tem med drugim tole: »Kdo je kriv? Tragična smrt 145 rudarjev je gotovo pretresla celokupno Čehoslovaško. Na vsakih ustih tiči vprašanje: Kdo je kriv? Širote in delavci cele republike zahtevajo, da se uporabijo najstrožja sredstva, da se v prihodnosti na vsak način prepreči ponovna strašna žaloigra. Ta katastrofa ni le opomin, temveč tudi moralna zapoved, da se človeštvo zamisli v žalostno usodo rudarjev.

Čehoslovaška javnost (vsa poštena javnost) se sprašuje ali je človeško in pravično, da rudar zasluži tedensko komaj 80—100 kron, ker zaradi »gospodarske krize« dela le tri dni tedensko, dividende delničarjev so pa ostale na stari višini; dohodki generalnega direktorja podjetja, pri katerem se je dogodila katastrofa, znašajo letno preko šest milijonov.

Racionalizacija. Podjetja se izgovarjajo, da je prišlo do nesreče zaradi racionalizacije. Ali pod imenom racionalizacije oni na žalost ne razumevajo tehničnega izpopolnjevanja dela, temveč samo korist, ki se tičejo lastnikov rudnika, delničarjev in članov upravnega odbora. Število delavcev se čimdalje bolj zmanjšuje

ko se uspeh dela sorazmerno povečava. Iz razgovorov z rudarji se lahko vidi, da se eksploatacija (izrabljanje) vrši na škodo delavčeve varnosti. In prav zaradi površnosti in nepazljivosti so bili na zahtevo državnega pravdnika aretirani skoraj vsi glavni inženirji in glavni direktor. Vsi so osumljeni zločina zoper varnost življenja.

Iz energičnega postopanja čehoslov. oblasti se vidi, da katastrofa pri Duchovu ne bo likvidirana z izrazi sožalja, temveč da bodo krivci tudi po zaslugi kaznovani, kar bo gotovo vplivalo na izboljšanje položaja rudarjev, — teh hrabrih in nevtrudljivih kopačev »črnega diamanta«. Tako »Politika«.

Ta nesrečni in grozni slučaj nam jasno kaže kaj je kapitalizem in njegovo gospodarstvo, ki ga tudi pri nas in to celo kak »socialen« človek brani in zagovarja.

V Franciji se je dogodil kapitalističen zločin goljufije, prefriganih nobelciganov, nad čemer se je razburjal cel svet in se še razburja. Tam se gre za nekaj materije, pri Duchovu se gre pa za 145 smrtnih žrtev — rudarjev — vitezov dela, ki so dali življenje izkoriščevalcem, pa ne vidimo toliko hrupa in še manj sožalja.

Mi krščanski delavci, ki sočustvujemo z družinami naših ponesrečenih bratov, pa se jih spominjamo v molitvi in ta slučaj naj nam bo v resen opomin, kako zelo je potrebna samobramba proti grdemu kapitalizmu.

Delavstvu tobačne tovarne

V soboto dne 27. januarja se bodo vršile volitve obratnih zaupnikov. Volilo se bo 15 zaupnikov in toliko namestnikov. Volivnemu odboru so predložene tri kandidatne liste, in sicer podružnice Saveza monopolskih radnika, Strokovne zveze tobačnega delavstva in pa lista Narodne strokovne zveze. Po volitvah v Delavsko zbornico bi se reklo beli, rdeči in plavi. Katera bo torej prava? Rdeči in plavi so imeli že sestanke, na katerih so dokazovali, da so pravi. Zelja celokupnega delavstva v tobačni tovarni je sigurno ta, da bi se enkrat v tovarni res našli pravi zaupniki, to se pravi, taki, ki bi ne glede na belo, plavo in rdečo vršili one naloge, ki jih jim predpisuje zakon in jih narekujejo potrebe delavstva v tovarni. Dosedanji zaupniški odbor, v katerem imajo večino rdeči, se je izkazal v svojem delovanju zelo klavarno. Radovedni smo, kakšno bo poročilo o delovanju zaupnikov v preteklem letu. Sedaj, ko stojimo zopet pred volitvami, pa je seveda treba delavstvu dokazati, kako velike važnosti so zaupniki v tovarni. Rdeči dokazujejo, da imajo svoj savez, kateri vse stori za tobačno delavstvo, če se pa to vse storjeno spremeni v nič, je krivda seveda drugih, ki delo ovirajo. Tako govorijo majhni otroci, ko jih starši kličejo na odgovor, ali pa ljudje, ki iz zlobe in zavisti ustvarjajo razdor in sovraštvo med delavstvom.

Mi smo v »Delavski Pravici« že ponovno obrazilili, kdo so rdeči in kakšno je njihovo delo za delavstvo v tovarni. Na naše ugotovitve niso vedeli ničesar odgovoriti. Razumljivo, saj so šli vsi predlogi za tem, da se delovno razmerje v tovarni tako uredi, da bo v vsestransko zadovoljnost delavstva. Ali je morda Strokovna zveza tobačnega delavstva kdajkoli zahtevala kaj drugega, kar je želelo delavstvo? Naj se pove to javno, ne pa med štirimi stenami, da bomo enkrat pozitivno vedeli, s kom imamo opravka. Mi tudi ne mečemo krivde na nikogar, če se upravičene zahteve tobačnega delavstva kljub vsestranskim prizadevanjem do danes niso uveljavile. Lahko pa trdimo, da smo bili vedno med prvimi, ko smo nastopali zoper krivični 10% odbitek od plač. Lahko tudi trdimo, da smo bili med prvimi, ki smo zahteve tobačnega delavstva glede pravilnikov tolmačili pismeno in osebno na merodajnih mestih. Meseca decembra je uprava državnih monopolov izdelovala svoj proračun za leto 1934-35, ki bo stopil v veljavo s 1. aprilom 1934. Delavstvo naj se zaveda, da od proračuna zavisi, ali bo kateri od treh predvidenih pravilnikov, in sicer o pokojninah, plačah in kategorijah ter delovni red v tem letu stopil v veljavo. Toblačno delavstvo naj vpraša one kričaje, ki vse narede, kaj so storili, da pridejo v proračun potrebni krediti za uveljavljanje tako zaželenih pravilnikov. V ljubljanski tobačni tovarni ni bilo opaziti nikakega zanimanja, razen da je Strokovna zveza tobačnega delavstva predložila upravi monopolov osvežene za-

hteve, katere je njen zastopnik v pravem času osebno predložil na merodajnem mestu in iste vsestransko utemeljil. Toblačno delavstvo se bo slej ali prej moralo sprizniti z zavestjo, da bo uveljavilo svoje zahteve le z delom, ne pa v medsebojnih prepirih. Kdor se pa trka na prsi, da vse naredi, pa naj pokaže, kaj je narejenega. Toblačno delavstvo bo pri volitvah obratnih zaupnikov glasovalo po svoji svobodni volji z geslom: ne po jeziki, marveč po delu jih boste spoznali.

Igranje z rudarji

Danes delajo rudarji v revirjih TPD, vsaj v nekaterih, celo ob nedeljah. Po nekaterih obratih se sprejemajo v delo popolnoma novi delavci, kateri še niso delali pri TPD. Mnogi rudarji, ki so bili pred redukcijami v II. kategoriji, ter prejemale 40, pozneje 38 Din temeljne plače, se danes plačujejo po 28 in celo 23 Din. So tudi slučaj, da niso zavarovani niti pri bolniški blagajni kaj šele pri nezgodni in pokojninski. Ti reveži pa, kateri morajo zaradi svoje revščine sprejeti delo za vsako tudi najmanjšo plačo in pod najslabšimi pogoji, si ne upajo prositi, da bi jih bolniško zavarovali, ker se jim zagrozi z odpustom. Je sicer zakon, ki zahteva, da mora biti vsak industrijski delavec bolniško zavarovan, a kje je sila, ki mora mogočnjakom okoli te družbe ukazati, da se naj držijo zakona.

Zadnji čas pa se je začelo šušljati celo o redukcijah. Ali so redukcije potrebne? Mi vemo, da so obrati, kjer prihaja na dan vedno premalo premoga, je torej premalo delavcev, da bi ga nakopali kljub temu pa gospodje od vodstva govore o redukciji. Zakaj to?

Zdi se, da se gospodom gre le zato, da delavstvo drže v šahu, da jih popolnoma zasuznijo.

Kako dolgo bo še trajalo to igrankanje z ubogim trpinom rudarjem? Najbrže tako dolgo, dokler se rudarjem ne odprejo oči, ter uvidijo da so vsa ta početja dobro premišljeni manevri mogočnih podjetnikov in njih pomagačev.

Tako življenje, kot ga imajo danes rudarji, ni človeka vredno. V vedni negotovosti se ubogega trpina potiska k tlom, ga dela brezbriznega in nedostopnega za vsako dobro stvar. In vendar je rudar človek. Kdo ga bo dvignil do človeškega dostojanstva. Najbrže nihče drugi kot svobodna delavska strokovna organizacija. Rudar okleni se svoje organizacije, Jugoslovanske strokovne zveze, v kateri delujejo pošteni in nesebični ljudje, ki se ne prodajajo izkoriščevalcem.

Železna peta

(Konec.)

Delavcu je dal pa le malenkostno plačo, obenem pa je zahteval od njega, da kupuje pri njem njegove (ozir. svoje lastne) izdelke, čeprav mu je plača zadostovala komaj za najpotrebnejše. Na ta način je revščina na eni strani vedno bolj rasla, na drugi strani pa so se denar in dobrine stekale v roke le par ljudem. Obubožal pa je tudi kmet, prvič ker proletarijat ni več mogel v taki meri kupovati od njega življenjskih potrebščin, drugič ker je kapitalist kmetu za sirovine, potrebne v industriji, dajal vedno manj denarja, je na ta način lahko vzporedno radi konkurenčnega boja znižal cene svojim izdelkom. Ni čuda torej, da se je med proletarijatom pokazala želja, da uživajo sadove dela vsi, ki delajo in da se neha producirati za trg in prične izdelovati le za potrebo, ker so zlasti po ugotovitvah znanstvenega socializma videli vso bedo in vzroke kriz edinele v teh dveh dejstvih. Pri tem pa so naleteli na odpor pri razredu kapitalistov. Vnela se je ostra borba, ki je bila tem hujša zaradi tega, ker je bila oziroma je zmagala na strani tistega, ki nasilno porazi nasprotnika. Plemiči in srednjeveški graščaki so lahko odmrli brez posebno hude borbe, ker jim je bila zamašena žila dovodnica, po kateri so črpali vir svojega dobička, t. j., ker je postal način njih izkoriščanja okorel in zastarel. Danes pa je drugače. Vsak kapitalist ima, čeprav je kapitalizem v krizi, še vedno veliko virov za pridobivanje dobička. On bo še vedno živel, četudi bi poginilo pol sveta okrog njega, ker ima nakopičenih tako ogromno množino dobrin. Umaknil se bo iz svojega mesta ne morda sam, ali pa da bo počasi odmril, ne, ampak edinole po dolgotrajni, strašni borbi. Tega se zaveda proletarijat kakor tudi on sam, zato tudi na obeh straneh take priprave. Obubožani proletarijat vedno hujše napada postojanke kapitalizma, kakor pač rase vzporedno njegov revščina iz dneva v dan, kapitalizem pa se mora braniti z enakimi, vedno hujšimi sredstvi. Dokler je bil kapitalizem na višku, je lahko mamil narode za lažidemokracijo, ko pa je postala ta igra preočita in tudi prenevarna, je bil, dasi nerad, prisiljen poseči po zadnjem sredstvu, po fašizmu. Fašizem je tedaj edinole zadnje defenzivno sredstvo v rokah vladajočega razreda, v boju za obstanek. Seveda s tem ni rečeno, da je vsak pripadnik fašističnega gibanja plačan od kapitala. Ogromna večina onih, ki ga podpirajo, vidijo v njem celo neko borbo proti kapitalizmu (predvsem obubožani malomeščanski sloji, žrtve kapitalističnega gospodarstva) in celo fašistični voditelji se v svojih početkih obračajo proti kapitalu. Ko pa pridejo na oblast, morajo te svoje nazore zatajiti in za ceno oblasti in korita prodati svoje nazore in svoje sile v službo kapitala. Težka naloga takih vodij je potem seveda, da revolucionarna naagnjenja, ki so jih vzbudili v masah, speljejo na drugo pot, v sovraštvo do sosednjega naroda, v protizidovska gibanja itd. Dokaz, da je fašizem možen edinole v deželah, kjer so socialna in razredna nasprotja zaostrena do zadnje meje in da je le orodje v roki velekapitala, je tudi to, da se je pojavil do sedaj edinole v tistih državah, kjer so bile razmere take, da je vladajočim grozila že smrtna nevarnost, t. j. v Italiji ter Nemčiji. V teh dveh državah je zadela kapitalizem kriza najhujše, ker nimata obširnih kolonij, kakor n. pr. Anglija in Francija, kamor bi prodajali svoje izdelke in ker nimata potrebnih cenjenih surovin, ki so predpogoj za ceno produkcijo in za uspešno konkurenco.

Javno, smo dejali, se fašizem nikdar ne postavi na stran kapitala, ker bi s tem izgubil skoro tri četrtine ali pa še več svojih lastnih pristašev, ampak se skuša postavljati vedno v neko nasprotje (seveda le navidezno) s kapitalom, ter si skuša dati videz

nekakega socialnega obnovenega gibanja, ki naj vzpostavi neko cehovsko državo. Deloma taki fašistični voditelji tudi res napadajo kapital. Seveda, premotrivši stvar natančneje, bomo takoj opazili, da se vrši tukaj borba ne proti kapitalističnemu sistemu ampak le proti konkurentom tistega kapitala, ki plačuje in podpira dotično fašistično gibanje. Ta borba, ne le, da ni protikapitalistična, nasprotno, ona je celo tipična za način kapitalističnega gospodarskega sistema. To je namreč le konkurenčni boj med posameznimi kapitalističnimi trusti. Nepoučeni ljudje seveda s strmečim občudovanjem prebirajo visokoleteče socialne fraze fašističnih listov o boju proti kapitalizmu. Tako je povsod, le da so n. pr. v Nemčiji že toliko napredni, da so vse kapitalistične sile v državi več ali manj združene, in je zato tudi fašistično gibanje enotno ter usmerjeno le v napade tujega kapitala, dočim v drugih državah, kjer vlada večinoma tuj kapital (nemški, angleški, francoski itd.) tudi fašistični gibanj ni mogoče združiti, ker pač vsak izmed teh kapitalistov vzdržuje svojo lastno četo in njeno časopisje.

Druga naloga fašizma je, da pripravlja narode na imperijalistično vojno. Kapitalist v gonji za dobičkom išče vedno edinole trga, kjer bi prodajal svoje izdelke. Kapital namreč rase kapitalistu res da iz večvrednosti, ki jo utrga delavcu, toda če on izdelka, ki ga je delavec izdelal, ne proda in ne spravi v denar, tedaj ta večvrednost zanj ne pomeni ničesar. Pogoj, da se ustvari kapital, je končno vendarle edino trg. Zato išče kapitalist vedno novih trgov. Ko je domačega že dodobra izropal, mora iskati novih možnosti, ki pa mu jih danes nudi edinole vojna. Vojna ima danes dva namena: 1. Pridobitev novega ozemlja, predvsem kolonij, kjer lahko prodaja in gospodari (monopolistično) kapitalist po mili volji, dočim je prej vladam tam njegov tekmeč; 2. Pridobitev pokraj, kjer leže bogati, ceneni naravni zakladi (premog, železo, petrolej), potrebni za ceneno izdelavo produktov in za vzporedno uspešno konkurenco na svetovnem trgu. — Vojna je tedaj vojna za trg. Vse zgoraj opisano vodi — seveda ob srečnem in naglem izidu vojne, dočasne pomladitve kapitalizma in do omiljenja razrednega boja. Fašizem pa ima važno nalogo, da revolucionarna razpoloženja proletarijata, naperjena proti domačim kapitalistom, usmeri potom sistematične vzgoje v boj proti tujemu, sosednjemu kapitalu. On ima nalogo, da neti plemensko mržnjo in da kaže narodom vojno kot edin izhod iz težkega položaja.

To se mi je zdelo potrebno ugotoviti vsled tega, ker se tudi pri nas del javnosti udaja mnenju, da je fašizem kak izhod iz sedanjega kaosa. Res je sicer, da je fašizem nujna posledica sedanjega stanja, res pa je tudi, da je le prehodni pojav, ki pride za malo časa, pa zopet gre. Zakaj? Zato, ker ni nikar nujen naraven izhod ali kaka višja, razvojna stopnja človeške družbe, ampak vprav obratno. On namreč skuša naraven razvoj človeške družbe zavirati, ker se bori za nasilno vzdrževanje neke stopnje v človeški družbi, ki ni nič več sodobna. Zato tudi ne smemo stati ob strani in gledati, ampak proti fašizmu se moramo boriti, ker je velika ovira človeški družbi v njenem nadaljnjem razvoju. Zato zapreko odstraniti! Fašizmu je treba odvzeti čim več pristašev, na ta način, da razjasnimo ljudem vse njegovo pravo bistvo in namene in da množicam pokažemo, kje pelje prava pot, po kateri mora iti človek v svojem naravnem organskem razvoju, pot, ki so jo začrtali človeštvo vsi večni zakoni, ki obvladujejo razvoj človeške družbe.

To in ono

Koroška Bela. V nedeljo 28. t. m. prirede cerkveni pevci in cerkvena godba svoj pevski in godbeni koncert. Koncert se prične zvečer ob pol 8 v cerkveni dvorani. Dolžnost nas veže, da se istega vsi udeležimo, ker je čisti dobiček namenjen za dobrodelne namene. Na svidenje!

PREKLIC.

Spodaj podpisani preklicujem in obžalujem žaljive očitke, ki sem jih izjavil napram tov. Ivanu Majcenu kot blagajniku Strokovne skupine lesnega delavstva v Rimskih toplicah. Izjavljam, da je gosp. Ivan Majcen vseskozi poštenjak in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Brestovnica, v januarju 1934. Ignac Zupanc.

Naša delavska kultura

Brez posebnega šuma in agitacije so se uveljavili naši delavski kulturni večeri, ki jih prireja dramatični odsek Jug. strok. zveze. Drugi večer, ki se je vršil v soboto, dne 20. jan., je bil zelo lepo obiskan. Spored je bil posrečeno izbran in vsak, ki je bil na večeru, je videl, da naša delavska mladina goji res pravo delavsko kulturo. Gotovo je, da ni vse na višku, toda to kar je, je naše, brez kakih tujih primesi.

Splošno prevladuje mnenje, da je treba več takih večerov, ki vzgojno vplivajo na našo mladino, kajti danes je bolj ko kdajkoli mladina izpostavljena najrazličnejšim nevarnostim in jo je treba kar bolj zaposliti.

V tem pravcu naprej, da vzgojimo iz naših mladih tovarišev poštene, nesebične in borbene delavce za delavsko borbo.

Socialna in gospodarska politika

Dividenda bakrenega rudnika v Boru.

Zelo povečana produkcija rudnika je tudi znatno zvišala dividendo rudnika. Dočim se je za leto 1932. razdelilo za dividendo 8.7 milijonov frankov, je za l. 1933. namenjenih v ta namen 19 milijonov frankov. Obenem je bilo na strojih in nepremičninah odpisanih 10 milijonov, da je v bilanci vključena ta postavka le s 4 milijoni, dočim znaša nabavna vrednost strojev in nepremičnin 110 milijonov frankov. — Koliko neki plača rudnik in pa lastniki rudnikov davka?

Tako vprašuje »Trgovski list«, mi bi samo dali: in kakšne so plače delavstvu?

Prvi jugosl. protituberkulozni kongres od 10. do 13. maja 1934. v Ljubljani.

Jugoslovanska protituberkulozna liga in Jugoslovansko društvo ftizeologov priredita v času od 10. do 13. maja prvi jugoslovanski protituberkulozni kongres. Kongres bo organizirala Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani skupno z zastopniki zdravnikov-specialistov. Kongres bo obenem tudi proslava 25-letnice otvoritve prvega sanatorija za tuberkulozne na Brestovcu pri Zagrebu. Kongres se bo pričel na Brestovcu 10. maja ter nadaljeval v Ljubljani 11. in 12. maja. Dne 13. maja se bo vršil v tem okviru občini zbor ter zborovanje Jugoslov. ftizeologov v Topolšici.

Program kongresa je razdeljen na dva dela: Na socialno-propagandni del ter medicinsko znanstveni del. Oba dela kongresa se bosta vršila deloma istočasno v dvoranah Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in Delavske zbornice v Ljubljani.

Ob priliki protituberkuloznega kongresa se bodo pod okriljem Jugoslov. lige protiv tuberkuloze organizirali po vsej državi propagandni protituberkulozni dnevi.

Gostilna pri

Milnarjevem Jožu - Tržič

nudi pristna dotenjska, štajerska in dama-tinska vina po zmerani ceni ter se priporoča za nadaljno naklonjenost

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem
otvoril BRIVSKI SALON
na Ljubeljski ce-ti št. 7

JOŽEF RUDOLF - TRŽIČ

LEOPOLD VIDIC, Tržič

mesar in prenaševalec

priporoča prvovrstno goveje, telečje, svinjsko meso in različne mesne izdelke.

Pridite k Rotariju

v pekarno vsi!

Da boste se prepričali, da dobro in poceni dobi se vse. In tudi potrežba točna je. Se priporoča

NANDE ROTAR, pekarna
Glavni trg 5, Tržič